

ESMORZAR DEL FORO DE NUEVA ECONOMÍA

**Intervenció de la cap de llista del PSC a les eleccions europees, Maria
Badia: “Socialistes europeus: l’Europa que volem”**

(Barcelona, 21 de maig de 2009)

Senyores i Senyors,

Digníssimes autoritats,

Amigues i amics,.

Molt bon dia a tothom.

Vull agrair en primer lloc al president d’aquest Fòrum i als organitzadors la seva invitació. Els vull felicitar sincerament per la iniciativa d’organitzar un cicle de conferències amb els diferents candidats i candidates a les eleccions al Parlament Europeu. Crec que és un encert sumar-se a l’esforç de sensibilització i d’informació en matèria de política europea que sovint demanem a la societat i als agents socials des d’àmbits polítics com els nostres, i que, per tant, no seria just deixar d’elogiar i agrair aquesta tasca en una ocasió com la que se’ns brinda avui.

I en segon lloc, vull agrair molt sincerament les paraules de la Sra. Portaceli, la Carme, amb qui ens coneixem des de fa anys.

Gràcies Carme per les teves paraules i elogis a la feina feta, i al teu suport incondicional. És per mi un orgull el fet que una persona, dona, combatent, emprenedora, representativa d'un món despert, dinàmic i intel·ligent com el de la cultura, que aporta talent a la societat i que la vol canviar amb arguments, amb metàfores, amb projectes, i que té aquesta doble vessant cultural i econòmica, que reverteix i impacta directament en la societat, influint-la, fent-la reaccionar, reflexionar, activar... em recolzi. I això els asseguro que em dóna ànims en aquestes setmanes intenses de campanya electoral.

El fet de demanar a una dona del món de la cultura que em presenti avui no és casual, sinó que és volgut.

La cultura i la creació, la dinamització cultural de la societat catalana i europea, juntament amb la innovació són factors que no només valoro necessaris per avançar en el propi camp de la cultura, sinó que penso que són determinants del nou model de creixement sostenible, econòmic i social que la societat i el mercat reclamen. Una mostra clara n'és que la indústria creativa i el mercat cultural no estan en crisi.

I és que la creativitat és una característica humana que es manifesta en molts àmbits i contextos, des de les obres d'art, fins als descobriments científics, passant per l'esperit empresarial i social.

El treball de la gent del món de la cultura europea representa un exemple clar del talent que una societat democràtica i avançada no pot permetre's el luxe de desaprofitar.

Vivim en societats de futur que valoren i requereixen talent, idees, de noves i diferents maneres de fer, de mirar. També de les dones i, perquè això sigui possible, cada vegada més ens caldrà treballar per objectius i no valorar quan no sigui necessari el presencialisme, i fer ús de les noves tecnologies per a treballar, créixer i evolucionar, perquè aquesta eficàcia es tradueixi en millores en la qualitat de vida.

Aquest és un àmbit en el qual penso que cal treballar des d'un present per poder constatar avenços significatius en els propers temps.

Però avui estic amb vostès per parlar de més coses... Sobretot de la situació econòmica i social en la qual ens trobem, dels reptes o possibilitats que brinda aquesta situació i de com, des d'on i amb qui podem trobar les respostes.

Senyores i senyors, si a un polític se li demana què cal fer en la situació actual de crisi, hi ha moltíssimes probabilitats que digui que "cal canviar de model". És una evidència que el model que ens ha fet arribar fins on som avui pateix símptomes clars d'esgotament.

I si a aquest polític o política –en el meu cas- se li demana una ulterior concreció, hi ha més d'un 90% de probabilitats que la seva resposta sigui triple:

1/ que cal modernitzar les infraestructures (tecnològiques, logístiques, energètiques);

2/ que cal millorar la formació (millorar el sistema educatiu –en eficàcia i eficiència-, combatre el fracàs escolar, reforçar i dignificar la formació professional, invertir en “capital humà”, etc.); i

3/ que cal avançar en recerca, innovació i desenvolupament, estimulants per descomptat la creativitat.

I aquests tres objectius amb la finalitat de guanyar productivitat i competitivitat, eficiència i qualitat en el treball.

En general, els discursos i els debats dels polítics acostumen a ser variacions sobre aquestes idees. Alguns s'especialitzen en algun aspecte, altres en altres.

Personalment, dono, en principi, per consensuat que “cal canviar de model”.

Perquè sembla clar que quasi tothom veu com a cosa evident que cal anar superant una situació, en el nostre país, en què un període de creixement intens basat en la construcció ha produït desequilibris notoris i no ha estat suficientment aprofitat per a introduir les millores necessàries en els àmbits que més ho requerien.

Sembla clar també que aquestes millores esdevenen avui encara més necessàries que mai, i que per tant les prioritats vers un “nou model”, que passa pels elements clau de l'educació, la innovació i les infraestructures, així com per nous usos dels temps, formen part d'un consens molt ampli. Que hi ha un esgotament de model, a Catalunya i Espanya, és evident. I les tres respostes usals (modernització de les infraestructures, millora de la qualificació de les persones, impuls de la tripleta Recerca + Innovació + Desenvolupament) són evidentment les correctes.

Per tant, jo no em concentraré en aquestes afirmacions. Per bé que les comparteixo.

Jo voldria mirar d'anar una mica més enllà, i tractar de donar algunes respostes, ja no a la pregunta de "Què cal fer?" (que té respostes compartides), sinó a una altra que em sembla tant o més important, i la qual molt sovint no es té en compte: la pregunta de "Com fer-ho?".

Uns elements de resposta em semblen els següents:

1/ No es canvia de model d'un dia per l'altre. En general, els models s'esgoten i van canviant lentament, a través de períodes relativament llargs de temps. Un canvi de model econòmic és un procés llarg i complex, en què intervenen una gran quantitat de factors: un model s'esgota i n'ergeix un altre capaç de donar respostes a les necessitats del moment, i que compta amb la legitimitat dels actors implicats o afectats en el moment del canvi.

Si a més, com és el cas, tot indica que aquest canvi ha d'orientar-se vers un canvi d'escala i vers un canvi de pautes (també de les pautes de consum), aleshores podem convenir que allò que cal és trobar acords, sinèrgies, coordinacions i consensos actius entre els actors públics i privats, de tal manera que les coses que cal impulsar s'impulsin d'una manera comuna, solidària entre tots.

I això que val pel nostre país, val naturalment per Europa. Diria que val més encara pel que fa a Europa, on el risc que la crisi actual no signifiqui un impuls sinó una aturada del procés d'integració i de solidaritat que es manifesti en forma de tendències al nacionalisme econòmic, al proteccionisme i a les confrontacions entre Estats.

Si bé Europa va ser durant uns anys un motor de progrés econòmic i social crucial per al nostre desenvolupament¹, a partir de 2002, coincidint amb l'ascens dels governs de dreta o centre-dreta, Europa ha estat testimoni, en una primera fase, de poques iniciatives importants en matèria de política social i, en una segona fase, el camp de joc d'una ofensiva neoliberal brutal com ha estat, per exemple, l'intent d'imposar una Directiva per permetre treballar fins a 65 hores setmanals de manera generalitzada.

Aquesta onada regressiva en el terreny laboral -tant per part de la Comissió Europea com dels Estats Membres- ha coincidit amb un increment de les tensions socioeconòmiques derivades de l'impacte de la globalització en els mercats de treball, de la introducció de les noves tecnologies, així com de les reformes estructurals empreses per la pròpia Unió Europea en un sentit liberalitzador. Uns fenòmens, tots ells, que han exigit més al conjunt de treballadores i treballadors, en múltiples àmbits.

Doncs bé, en un moment de crisi i insatisfacció ciutadana com la que la nostra societat pateix avui dia, abanderar causes apadrinades per la dreta *thatcheriana* com la mercantilització de serveis públic, em sembla un flac favor al servei del país, d'Europa, de la cohesió social i territorial i, fins i tot de la democràcia.

La crisi global ens demana respostes que no podran donar-se simplement en el marc de cada país. Seran respostes europees o no seran. D'aquí la enorme importància de desbloquejar també l'"altra crisi" (no la econòmica sinó la política, la institucional).

---

¹ Fins l'any 2000, Directives com la relativa a la igualtat de remuneració entre homes i dones (1975), sobre la protecció de la salut i la seguretat dels treballadors en el lloc de treball (1989), per la protecció dels drets dels treballadors desplaçats a un altre Estat Membre (1996) o contra la discriminació per motius racials i a favor de la igualtat en l'ocupació (2000), van suposar grans avenços en cohesió i en la qualitat de la vida dels ciutadans europeus en tota la Unió.

D'aquí la enorme importància d'assolir, el més aviat millor, la ratificació del Tractat de Lisboa, sense el qual la UE no podrà avançar. (I si no avança retrocedirà).

2/ Per a què sigui possible el camí vers un canvi de model (vers allò que hem convingut a designar com un model de desenvolupament "sostenible des d'un punt de vista econòmic, social i ambiental", es necessita un ampli consens dins de la societat. A mi em sembla que, d'una manera germinal i en part encara passiva, aquest consens ciutadà existeix. S'expressa en el rebuig (com a mínim verbal) de *l'economia de casino*, del consumisme exacerbant, de l'augment de les desigualtats, de la depredació especulativa sobre el territori, dels perills ambientals, etc.

Aquestes actituds són de rebuig dels resultats de les tres dècades d'hegemonia del model preconitzat per la dreta neoliberal que esmentava fa uns segons.

Són actituds que sintonitzen amb un projecte de futur que situï en l'escenari comú europeu els valors, els objectius i els mètodes que inspiraren les grans experiències reformadores nacionals de la socialdemocràcia europea.

I convertir aquestes actituds en projectes de futur, concrets i positius, és el nostre principal repte, a Catalunya, a Espanya i a Europa.

Es tracta de desenvolupar un projecte que sigui capaç de catalitzar les dinàmiques polítiques i socials dels propers anys, amb la força suficient per a bastir les aliances, els pactes i els consensos actius necessaris.

Volem, a Europa, pactes i consensos actius orientats per un projecte nou, progressista i europeista.

Volem que aquest projecte s'imposi democràticament en l'escenari polític, social i cultural de l'Europa dels anys a venir. Que esdevingui democràticament majoritari.

L'experiència de Barak Obama és, en aquest sentit, un gran factor d'inspiració.

Un canvi de majories en el Parlament Europeu és, en aquesta perspectiva, una condició necessària.

Al Parlament europeu, aquest canvi és possible, i les enquestes l'albiren.

Mentre que en el PE sortint les forces combinades de la dreta i el centredreta (42%) eren superiors a les forces combinades de l'esquerra i el centreesquerra (38%), ara, si es confirmés la predicció publicada la darrera setmana, les coses s'equilibren i es decanten cap al bàndol més progressista. En aquest sentit, es faria possible una coalició alternativa de caràcter progressista i europeista.

Ja ho veuen: probablement depèn de poc que el PE es decanti cap a la dreta o cap a l'esquerra, cap a l'euroescepticisme o cap a una nova fase europeista. En la situació actual, un vot és un vot, i tots comptaran molt.

Sembla com si només una minoria s'interessés per les eleccions europees del 7 de juny; no sols a Catalunya sinó, segons diuen les enquestes, a tots els països. Tothom pronostica una elevada abstenció.

En canvi, són probablement, de cara al nostre futur col·lectiu, les eleccions més importants dels últims anys.

Estem en una crisi econòmica i social de gran magnitud. La correlació de forces que s'estableixi en el Parlament Europeu influirà fortament en el tipus de sortida que tingui aquesta crisi. El Parlament Europeu és poderosíssim. Ho serà encara més si es ratifica el Tractat de Lisboa: de fet, co-decidirà sobre

totes les qüestions amb el Consell (un 95%), i decidirà per majoria en matèries fonamentals com la justícia, la llibertat i la seguretat –per lluitar contra el terrorisme o combatre la violència-, la immigració o el medi ambient.

Si Europa no aprofita la crisi per coordinar i impulsar les seves polítiques acabarà essent la víctima dels egoismes nacionals, dels proteccionismes o, en el pitjor dels casos, dels enfrontaments nacionalistes, autoritaris i xenòfobs.

A la crisi econòmica i social s'hi afegeix una crisi institucional, que només podrà començar a superar-se si finalment es ratifica el Tractat de Lisboa. Aquest Tractat, el necessitem vitalment, perquè necessitem una alternativa europea davant la crisi: una alternativa que avui no es dona de manera mínimament satisfactòria, amb més coordinació econòmica i més governança política comuna. No ens podem permetre el luxe de respondre de manera dispersa als reptes de les crisis – econòmica i social, ambiental, demogràfica, energètica, institucional – que ens afecten greument a tots.

Les eleccions europees del 7 de juny han de ser l'ocasió d'un canvi. La majoria de dreta i centredreta neoliberal ha de deixar pas a una majoria d'esquerra i centreesquerra, progressista, en el Parlament Europeu.

Els que, en un o altre extrem polític i ideològic, han estat frenant durant anys l'Europa política, han de deixar pas a una nova majoria europeista en el Parlament Europeu. Perquè només un elevat grau d'integració política entre països europeus que sigui capaç d'establir un veritable govern econòmic a la Unió permetrà fer front amb garanties a la situació actual. I és que o bé la governança esdevé globalitzada o l'economia ha de retrocedir en el seu espai d'actuació internacional. Aquesta crisi econòmica constitueix per la Unió Europa un test de primera magnitud, del qual podrem sortir enfortits en cas de donar-se un pas endavant en el camí de la integració política, o ens en ressentirem fortament.

Aquest és l'abast d'unes eleccions que potser, amb perspectiva, veurem d'aquí a uns anys com unes eleccions decisives per Europa. Les més importants dels darrers anys.

Amb aquest escenari de fons, les aliances a nivell comunitari són essencials. Ni Catalunya ni Europa poden avançar sense una direcció majoritària clara. I en aquest sentit, els socialistes europeus representem una garantia de progrés decisiva. Hi ha dos models possibles en una doble clivella d'uropeisme i de progressisme: una dreta neoliberal amb components d'euroescepticisme creixent, i un socialisme i una socialdemocràcia amb fortes conviccions europeistes i de voluntat de governança política i econòmica.

Totes les altres opcions són legítimes, però no decisives ni influents a nivell europeu.

Una aliança amb el grup liberal no és probable perquè no sembla que puguem tenir una majoria. I en cas d'haver-ho de fer amb les forces de la dreta, la tendència regressiva en matèria de drets socials estaria assegurada.

Catalunya té un aliat en els socialistes europeus. Iniciatives com les viscudes al Parlament Europeu en el darrer mandat evidencien les complicitats existents consolidades: suport al català, suport al sistema d'immersió lingüística, suport als ajuts a l'automòbil i a la mobilització del fons de solidaritat en cas de catàstrofes naturals, fons d'adaptació a la globalització, augment de les beques Erasmus de cooperació en matèria d'ensenyament universitari, suport a les PIMES, suport als eixos de transport prioritaris pel Govern de la Generalitat i de la seva política d'audiovisual, suport a la seu de Barcelona com a capital de la Unió pel Mediterrani...

Deixin-me detenir un moment per parlar de Catalunya a Europa. En aquests darrers anys, s'han fet grans passos endavant pel que fa al reconeixement de Catalunya i de la seva llengua a les institucions. I no només avenços en el reconeixement, sinó en el coneixement en tant que regió europea capdavantera en la cooperació transfronterera i amb un bon paquet de bones pràctiques a exportar en àmbits molt diversos.

Catalunya fa anys que té molt a aportar. Acumula un bagatge important en la gestió de les diversitats de tot tipus, en el disseny i implementació de polítiques socials com les polítiques d'igualtat de gènere, en la recuperació de zones urbanes, i el lideratge exercit per Barcelona hi ha contribuït en gran mesura.

De fet, la nostra capital, Barcelona, és reconeguda internacionalment: porta d'Europa, capital olímpica, és vista i exerceix com la ciutat més dinàmica i innovadora del Mediterrani, un punt d'encontre fonamental entre Europa i els països del sud. En aquests moments, designada seu de la Unió pel Mediterrani, té una oportunitat extraordinària per a reforçar la projecció internacional de Catalunya.

Catalunya no es pot desentendre del procés d'unitat d'Europa, sinó que hem de reafirmar el nostre compromís amb la Unió i treballar en els primers rengles del procés d'integració política europea.

Per tant, a banda de reivindicar un major reconeixement i una aportació d'Europa cap a casa nostra en matèria econòmica, social, financera, i infraestructural, hem d'aspirar també a jugar un paper de lideratge, perquè tenim una gran contribució a fer en aquest gran espai de pau, prosperitat i drets de ciutadania que és la Unió Europea.

En un moment en què la construcció europea està amenaçada per unes veus que creuen poc en Europa, Catalunya pot donar una lliçó d'uropeisme, demostrada des que va entrar a formar part de la Unió Europea, el 1986 quan, malgrat estar ja en democràcia i tenir Felipe González com a president del Govern, volíem fer el pas definitiu que ens ha conduït on som avui: un país avançat i que s'ha fet camí a Europa buscant aliances i creant complicitats.

Aquesta és la Catalunya d'avui i el dia 7 de juny hem de decidir la millor Europa amb la que volem seguir creixent i avançant en els propers anys.

Com deia Joan Reventós, a qui vaig tenir el plaer de conèixer molt de prop, catalanisme i europeisme han anat sempre de la mà. Ara, en moments decisius per al futur d'Europa, Catalunya ha de ser-hi present, de manera activa, unitària i solidària. Hem de contribuir a fer possible una Europa cada vegada més forta econòmicament, més cohesionada socialment i més present al món en defensa de les causes més valuoses i justes de la humanitat.

Aquesta és l'Europa que somnien molts ciutadans i ciutadanes europeus i catalans, l'Europa que volem els i les socialistes.

Una Europa que té en compte Catalunya, que la coneix i reconeix, i que respecta la seva cultura, la seva llengua i que s'acosta a les seves institucions i ciutadans.

Els i les socialistes no som nous a Europa. Sabem com actuar, ens coneixen i sabem els camins possibles per al progrés de Catalunya i Europa. Socialistes i catalans com Pasqual Maragall, Lluís Maria de Puig, Josep Verde, Raimon Obiols, o Josep Borrell; i socialistes espanyols com Felipe González, Javier Solana, Joaquín Almunia, Enrique Barón,... acrediten el nostre bagatge a les institucions comunitàries.

Cap força política com els socialistes ha fet arribar Catalunya i els catalans i Europa tan lluny com nosaltres.

Senyores i senyors, Europa és on ara es juguen els interessos fonamentals del nou model econòmic i social al qual m'he començat referint, de l'Europa del futur i del benestar de les properes generacions, i de la Catalunya estratègica i dinàmica que volem. Els socialistes amb responsabilitats a Europa volem tenir la força suficient per defensar-los. I aquesta força és la que els ciutadans i ciutadanes de Catalunya ens poden donar el dia 7 de juny.

Els agraeixo la seva atenció i quedo a la seva disposició.

Moltes gràcies.